

Regjeringen foretog den 12te April. Der var jo der udenfor Maader nok, hvorpaa Spørgsmaalet kunde bringes frem; men netop ved ikke at forelægge den foreløbige Lov særskilt for sig, saaledes at Thinget ikke vilde kunne undgaa særskilt at behandle den, men ved at forelægge den i Forbindelse med Finantslovsforslaget for 1877—78 og udtrykkelig at udtale — som det er udtalt til det ærede Udvalg — at Regjeringen ikke kunde se nogen Godkendelse af den foreløbige Lov af 12te April i Vedtagelsen af Finantslovsforslaget for 1877—78, har Regjeringen efter mit Skøn ikke kunnet gjøre Mere for at gjøre en Tilbagevenden til regelmæssige Tilstande let ogsaa for dette Thing. — Det ærede Medlem for Aalborg Amts 5te Valgkreds (B. Holm) bebrejdede i stærke Udtryk Regjeringen, at den intet Hensyn tog til dette Thing. Jeg tror virkelig, at denne Bebrejdelse er ufortjent; Regjeringen tager det fulde Hensyn til dette Thing som den ene Halvdel af det danske Folks Representation, men selvfølgelig, naar der gjøres Paastand paa, at dette Thing skal være den fulde Representation for det danske Folk, saa kan Regjeringen ikke gaa ind derpaa.

Jeg har endnu et Par ubetydelige Smaa-bemærkninger at gjøre i Anledning af, hvad et Par ærede Talere have fremført, saa ubetydelige, at jeg ganske vist, naar jeg ikke i Forvejen havde Ordet, ikke vilde være fremkommen med dem. Den ene Bemærkning vil jeg rette til det ærede Medlem for Sorø Amts 3die Valgkreds (Lauder), hvis Samfund ikke har været ham ganske tro, da han udtalte, at Landsthinget havde forkastet Finantsloven. Landsthinget har den 31te Marts forkastet Mindretallets Endringsforslag til Finantslovsforslaget, men det har vedtaget Flertallets Hovedforslag. Naar det ærede Medlem har forstaaet mine Udtalelser forleden, som om jeg kun søgte eller ikke vilde erkende Andet end et juridisk Ansvar for min Gjerning, da er dette en fuldstændig Misforstaaelse. Hvad jeg har sagt, og hvad jeg skal vedstaa, er dette, at, naar man her i denne Sal sigter mig for Grundlovsbrud, da agter jeg ikke at svare. Det er det Gæste, jeg har sagt. Jeg har paa ingen Maade sagt, at jeg kun vilde respektere det Ansvar, som overhoved kan gjøres gjældende for Domstolene, tværtimod, jeg lægger maaske mere end de Fleste — i Nutiden og endnu mere i Eftertiden — Vægt paa at have den offentlige Mening med mig. — Den anden Strøbemærkning, som jeg kunde ønske at gjøre, er til et æret Medlem fra Maribo Amt (Clausen), som vilde paatage sig at forsvare Doktrinen om, at Folkethinget har en Ret til først at afslutte Finantslovens Behandling. Dersom det ærede Medlem havde kunnet fremsføre et Exempel paa, at denne Regel tidligere var gjort gjældende eller bleven anerkjendt, eller dersom det ærede Medlem endda kunde have henvist til, at denne Regel var hjemlet ved ældre Praxis, saa havde

der dog været Noget at holde sig til, men saaledes som det er nu, tror jeg, at det maa erkjendes ogsaa af det ærede Medlem selv, at dette er en ny Opdagelse, som er gjort om Grundlovens rette Forstaaelse nu i det 29de Aar af vor Forfatning. Naar det ærede Medlem tilføiede, at Conseilspræsidenten var den, som var nærmest til at værges om dette Things grundlovmæssige Rettigheder, saa kan dette jo som en almindelig Ytring ikke Andet end glæde mig, thi deri ligger jo dog i Virkeligheden en vis Tillid, om ikke til mig, saa dog til Regjeringen overhoved. Jeg tror nu, at dette Thing har vist, at det nok veed selv at værges om, hvad det anser for at være sine Rettigheder, saa at det ikke særlig behøver Regjeringens Bistand dertil. Men naar det ærede Medlem mente, at dette særlige Børgemaal for Thinget skulde gjøre sig gjældende paa den Maade, at Conseilspræsidenten skulde skaffe sig Indflydelse paa Dagsordnerne, saa maa det ærede Medlem jo vide, at de nu gjældende Bestemmelser i Forretningsordenen ikke hjemle Regjeringen nogen saadan Indflydelse, og jeg veed ikke, om det er det ærede Medlems Mening at ville foreslaa saadanne Endringer i Forretningsordenen, at der for Fremtiden hjemledes Regjeringen en Indflydelse paa Dagsordnerne her i dette Thing.

Clausen: Jeg vil kun gjøre et Par meget korte Bemærkninger til, hvad den høitærede Conseilspræsident nu udtalte. Ganste vist veed jeg, at der har været afvigende Tilfælde, hvor Folkethinget ikke har naaet at faae den endelige Behandling af Finantsloven særdig først, men fordi der enkelte Gange er sket saadanne Afvigelser, er det ikke dermed givet, at den Betydning, som ligger i den Grundlovsparagraf, der siger, at Finantsloven behandles først i Folkethinget, er svækket. Dersom Conseilspræsidenten vilde have læst Ordsrøreren's Bemærkninger i Betænkningen i den grundlovgivende Rigsforsamling, saa vilde han have fundet, at Ordsrøreren netop gaar ud fra, at Landsthinget under alle Omstændigheder kommer til at votere sidst over Finantsloven, og dette maa da vel være en tilstrækkelig Kjendsgjerning for, at den Tanke, som er nedlagt i Grundloven, er denne, at Finantsloven skal gjøres særdig først i Folkethinget, naar det der hedder, at den skal behandles først i Folkethinget. Med Hensyn til hvad Conseilspræsidenten sagde, at Regjeringen ingen Indflydelse havde paa Dagsordnerne, da skal jeg dog gjøre opmærksom paa, at Conseilspræsidenten jo gjorde en stor Indflydelse gjældende paa Dagsordenen den 31te Marts, idet han sit Mødet udsat fra Kl. 10 til Kl. 1. Det skulde undre mig meget, om Conseilspræsidenten ikke lige saa godt kunde gjøre den samme Indflydelse gjældende overfor Landsthinget og blive mødt med den samme Smøbedommen hos